

16. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat v. 1956 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana rak. mest. Onni Vanhala, varapuheenjohtajana liittopuh. joht. Reino Heinonen ja muina jäseninä palokorp. Birger Bergström, joht. Erkki Laitiala, toimitsija John Lannervo, maanvilj. Lars Lindberg, dipl. ins. Carl-Gustaf Londén, sorvaaja Lauri Santanen, kiint.neuvos Jalo Suvanto sekä itseoikeutettuna jäsenenä rak.tark. Paavo Hanste 14. 1. saakka ja 1. 9. lukien rak.tark. Aulis Salo. Varajäseninä olivat palokorp. Kauko Hautamäki, ev. luutn. Gustaf Honkanen, tekn. Esko Soininen, kamr. Axel Svenlin sekä itseoikeutettuna varajäsenenä yliarkkit. Toivo Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul. kaup. joht. Ruben Granqvist 30. 4. saakka sekä 1. 5. lukien apul. kaup. joht. Ali Krogius. Lautakunnan sihteerinä toimi valtiot. maist. Nils-Göran Holmquist.

Lautakunnan kokoukset. Palolautakunta kokoontui 25 kertaa ja sen asettamat jaostot 6 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 473. Saapuneita kirjeitä oli 501 ja lähetettyjä 337.

Palolaitoksen diaariin merkittiin 483 saapunutta ja 1 091 lähtenyt kirjettä.

Päätökset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna päätti lopullisesti, olivat seuraavat: laskujen, avustusten ym. maksaminen palokunnan rahaston varoista (10. 1. 5 §, 24. 1. 27 §, 6. 3. 90 §, 10. 4. 147 §, 24. 4. 166 §, 22. 5. 224 §, 230 §, 19. 6. 267 §, 7. 8. 284 §, 30. 10. 392, 393 §); kaluston, tarveaineiden ym. hankintavaltuuksien vahvistaminen kertomusvuodeksi (10. 1. 6 §); kaluston hankkiminen (10. 1. 7 §, 6. 3. 116, 117 §, 20. 3. 137 §, 7. 8. 287 §, 18. 9. 346, 348 §, 30. 10. 394, 395 §, 27. 11. 427 §); lautakunnan kokousajat sekä pöytäkirjojen pitäminen yleisön nähtävänä (24. 1. 24 §, 20. 3. 140 §); palokunnan rahaston ja Gösta Waseniuksen rahaston pääomien kartuttaminen (7. 2. 39 §); avustusmäärärahojen jako esikaupunkialueen vapaaehtoisille palokunnille (6. 3. 118 §, 24. 4. 170 §, 5. 6. 239 §, 27. 11. 426 §); laitoksen v:n 1955 toimintakertomuksen hyväksyminen (8. 5. 214 §, 31. 5. 234 §); palkkion maksaminen asiantuntijalausunnosta (22. 5. 225 §); yleisen palotarkastuksen suorittaminen (19. 6. 271 §, 4. 9. 326 §, 20. 12. 462 §); Oulunkylän vapaaehtoisen palokunnan oikeuttaminen myymään sille luovutettu kuorma-auto (19. 6. 274 §); asukkaiden määrääminen virka-asuntoihin (19. 6. 278 §); sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen (16. 10. 373 §) vanhanmallisen virkapuvun käyttöajan pidentäminen yhdellä vuodella (11. 12. 443 §) sekä laskujen ja maksumääräysten hyväksyminen sekä arvopostin kuittaaminen (20. 12. 460 §).

Esitykset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna teki esityksiä, olivat seuraavat: lisämäärärahojen ja eräiden tilien ylittämisoikeuden anominen, eräiden määrärahojen siirtäminen tai käyttäminen talousarvion perusteluista poiketen (10. 1. 19 §, 1. 28 §, 6. 3. 92 §, 19. 6. 272 §, 21. 8. 311 §, 13. 11. 412 §, 20. 12. 461 §); viranhaltijoille suoritettavien palkkioiden maksaminen ja korottaminen (24. 1. 29 §, 6. 3. 91 §, 24. 4. 171 §, 5. 6. 237 §, 4. 9. 324 §); nuohoustaksan korottaminen 1. 1. 1956 lukien (21. 2. 85 §); laitoksen kiinteistöissä suoritettavia korjaustoimia varten tarvittavat määrärahat (21. 2.

86 §, 24. 4. 194 §, 19. 6. 281 §); virka-asuntojen määrääminen ym. (6. 3. 93, 94 §, 24. 4. 193 §, 7. 8. 286 §, 4. 9. 328 §); palolaitoksen korjaamon tuntityöntekijäin palkkojen yhdenmukaistaminen liikennelaitoksen tuntipalkkojen kanssa (6. 3. 96 §); viranhaltijain lähettäminen opintomatkoille tai osallistuminen kursseihin ym. sekä määrärahojen myöntäminen ko. tarkoituksiin (20. 3. 139 §, 10. 4. 146, 151 §); Helsinki-mitalin ja Kaupunkiliiton ansio-merkin myöntäminen (10. 4. 148, 149 §); viranhaltijain vapauttaminen suorittamasta heille autojen yhteenajon johdosta maksettavaksi tuomittuja korvauksia (10. 4. 152 §, 19. 6. 269, 270 §, 2. 10. 354, 355 §); kaupungin ja Vakuutusosakeyhtiö Pohjolan välisen vakuutus sopimuksen laajentaminen (24. 4. 169 §); henkilökunnan urheilutyön tukemiseksi jaettavat avustukset (24. 4. 192 §); v:n 1957 talousarvioehdotus (31. 5. 233 §, 4. 9. 325, 334 §); eräiden viranhaltijain oikeuttaminen käyttämään omaa henkilöautoa virka-ajoihin (19. 6. 268 §); palopäällikön yksityisauton säilyttäminen pääpaloaseman autosuojassa (18. 9. 338 §); kaupungin ja Lauttasaaren vapaaehtoisen palokunnan välisen vuokrasopimuksen muuttaminen (18. 9. 339 §); sairaankuljetus- ja avunantotaksan korottaminen (16. 10. 374 §); poistetun kaluston myyminen sekä luovuttaminen vapaaehtoisille palokunnille (16. 10. 375 §); palolaitoksen lisätilaraajat (11. 12. 442 §); palopäällystön työaika ja sunnuntaityökorvaus (11. 12. 446 §); sekä palolaitoksen johtosäännön muuttaminen, sisäpalvelussäännön vahvistaminen ja eräiden virkanimikkeiden muuttaminen (20. 12. 471 §).

Lausunnot. Kertomusvuonna antoi palolautakunta seuraavia asioita koskevat lausunnot: sammutustoimen väliaikainen järjestely Porkkalan alueella (10. 1. 8 §); kunnallishallinnollisen ratkaisuvallan siirtämiskysymys (7. 2. 42 §); poliisijärjestyskomitean mietintö (7. 2. 60 §); sodanaikaisen palontorjunnan suunnitteleminen (6. 3. 97 §); yleisten käymälöiden järjestäminen autohuoltoasemien yhteyteen (20. 3. 124 §); vaahtosammutuslaitteiden hankkiminen Helsingin aluevesillä toimivaan meripelastusristeilijään (22. 5. 227 §); eräiden maa-alueiden ostaminen Malmin vapaaehtoiselta palokunnalta sekä rakennuslainan myöntäminen ko. palokunnalle (5. 6. 240 §); erään tien rakentaminen Itä-Pakilaan (19. 6. 275 §); vesipostien rakentaminen (7. 8. 288, 289 §); kiinteän omaisuuden tarkastajain v:n 1955 kertomus (7. 8. 307 §); työmaakojujen lämmityslaitteiden paloturvallisuuden lisääminen (21. 8. 312 §); eräiden kaupungin kiinteistöjen palokalusto (4. 9. 329 §); Pasilan vanhan paloasemarakennuksen luovuttaminen rakennusviraston käyttöön (18. 9. 340 §); laitoksen eräiden viranhaltijain palkkojen korottaminen (18. 9. 345 §); palolaitoksen sijoitustarve vuosina 1958—1963 (27. 11. 438 §); avustuksen myöntäminen Suomen Palosuojeluyhdistykselle (20. 12. 465 §) sekä yksityisten hätäpuhelin- ja automaattihälytyslaitteiden liittäminen hätäpuhelinverkostoon (20. 12. 473 §).

Lisäksi antoi palolautakunta 200 lausuntoa asemakaavan- ja tonttijaon vahvistamistai muutosehdotuksista sekä 32 lausuntoa rakennuspiirustuksista.

Palolaitos

Henkilökunta. Toimintavuonna vapautettiin teknillisen osaston päällikkö päivystystehtävistä ja siirrettiin hoitamaan yksinomaan teknillisen osaston tehtäviä.

Toimintavuoden alusta lukien toimeenpannun palkkajärjestelyn yhteydessä korotettiin kaikille viranhaltijoille tulevan tasakorotuksen lisäksi palopäällikön palkka kahdella palkkaluokalla sekä apulaispalopäällikön, teknillisen osaston palomestarin, talouspäällikön, palomestareiden, ruiskumestareiden, palokersanttien, varastonhoitajan, palokorpraalien, kirjanpitäjän, kirjaajan, suutarin ja vanhempien palomiesten virkojen palkat yhdellä palkkaluokalla.

Avoinna oleiviin palomestarin virkoihin valitsi palolautakunta ruiskumest. Bruno Gustafssonin 1. 3. lukien ja palotekn. Oiva Karuvaaran 1. 11. lukien. Näin avoimeksi tulleeeseen ruiskumestarin virkaan valittiin palokers. Johan Nordström 1. 5. lukien sekä palokersantin virkaan 5. 6. palokorp. Enok Arokanto 16. 6. lukien.

Apulaispalopäällikön viransijaisena hänen sairauslomansa aikana 18. 9.—31. 10. toimi palomest. Allan Harne, jolloin palomestarin viransijaisena toimi ylitruiskumest. Armas Winqvist. Vt. palomestarina toimi 1. 1.—31. 10. välisenä aikana palotekn. Karl Ström.

Kertomusvuoden aikana nimitti palopäällikkö kahdeksan vanhempaa palomiestä palokorpraalin virkoihin, hyväksyi vanhemmiksi palomiehiksi kahdeksan tp. palomiestä ja otti vanhemmiksi palomiehiksi kaksi ja tp. palomiehiksi kymmenen uutta miestä.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokorpr. Eino Alaharju, Gösta Hannula, Matti Heikkinen, Eino Miettinen ja Pekka Pitko. Kuoleman kautta poistui 15. 12. ruiskumest. Gunnar Holm, joka oli palvellut palolaitoksessa 37 vuotta, sekä 15. 3. palokorpr. Sulo Ojanen, joka oli palvellut 27 vuotta.

Omasta pyynnöstään erosi yksi palokorpraali, kolme vanhempaa palomiestä ja kaksi tp. palomiestä.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijäin lukumäärä lisääntyi yhdellä, kun savusuoje-luvälineiden huoltoa varten palkattiin hienomekaanikko.

Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa yhteensä 81 palomiehen vuosilomasijaista ja yksi toimistoapulaisen vuosilomasijainen.

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus eri osastoihin sekä palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla ilmenee seuraavasta:

O s a s t o	Viranhaltijat			Yhteensä
	Päällystö	Alipäällystö	Miehistö	
Palopäällikkö	1	—	—	1
Sammutusosasto	3	—	—	3
I palopiiri	1	—	—	1
Pääpaloasema	—	12	98	110
II palopiiri	1	—	—	1
Munkkiniemen palovartioasema	—	1	14	15
Pitäjänmäen palovartioasema	—	1	9	10
III palopiiri	1	—	—	1
Käpylän paloasema	—	3	28	31
Malmin palovartioasema	—	1	9	10
IV palopiiri	1	—	—	1
Kallion paloasema	—	8	73	81
Herttoniemen palovartioasema	—	1	13	14
Sammutusosasto yhteensä	8	27	244	279
Teknillinen osasto	1	1	—	2
Palonehkäisyosasto	5	—	—	5
Talousosasto	1	—	—	1
Toimisto	—	—	—	—
Varusvarasto	—	—	—	—
Yhteensä	15	28	244	287

Edellisten lisäksi oli talous- ja huoltohenkilökuntaa teknillisessä osastossa yksi ja talousosaston varusvarastossa kolme miespuolista viranhaltijaa sekä toimistossa neljä toimistoapulaisia. Työsopimussuhteessa olevia työntekijöitä oli teknillisessä osastossa 16 miestä ja yksi nainen, talousosaston toimistossa kaksi naista sekä varusvarastossa yksi mies ja kaksi naista. Henkilökunnan lukumäärä kokonaisuudessaan oli 317.

Avoinna oli vuoden lopussa yksi ruiskumestarin virka.

Virkavapaina joko opintomatkoja, kurssiin ja urheilukilpailuihin osallistumista tai muuta tarkoitusta varten oli 21 viranhaltijaa yhteensä 277 päivää.

Kertomusvuonna sattui tulipalojen sammutushenkilökunnan keskuudessa kolme savu-myrkytys- ja kuusi loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalveluksessa louk-kaantui 29 henkilöä. Tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmatoimisto tai Vakuutusosakeyhtiö Pohjola eivät korvanneet, oli kaksi. Tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset nousivat 351 päivään ja niistä suoritettavat korvaukset 265 175 mk:aan.

Sairauslomaa myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille yhteensä 136 kertaa, sairauspäivien lukumäärä oli yhteensä 2 391. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 4 ja 36.

Henkilökunnan sairauspäivien keskimääräinen prosenttiluku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli viranhaltijaryhmässä seuraava: päällystö 23.6 ja 7.8, alipäällystö 50.8 ja 10.9 ja miehistö 15.8 ja 5.9. Työsopimussuhteessa olleiden työntekijäin vastaavat luvut olivat 9.0 ja 1.7.

Kertomusvuonna suoritettiin koko henkilökunnan keuhkojen röntgentarkastus, jolloin yksi viranhaltija keuhkotuberkuloosin vuoksi määrättiin sairaalahoitoon.

Henkilökunnan koulutus. Sammutushenkilökuntaa koulutettiin laadittujen koulutusohjelmien mukaan. Päivittäin pidettiin jokaisella paloasemalla ja palovartioasemalla kalustoharjoituksia sekä paloasemilla oppitunteja, joita myös palovartioasemien henkilökunta seurasi. Tämän lisäksi koulutettiin henkilökuntaa erilaatuisilla kursseilla.

Palopäällystökoulun kolmiviikkoisen A-kurssin suoritti yhdeksän palokorpraalia ja -miestä. Turun laivastoasemalla pidetyn neliviikkoisen sukelluskurssin suoritti neljä palomiestä, jonka lisäksi palolaitoksen palokorpraali toimi kurssilla apukouluttajana. Oy. Aga Ab:n järjestämän kolmiviikkoisen hitsauskurssin suoritti kaksi miestä ja Ammattien-edistämislaitoksen keskuslämmittäjäkurssin kolme miestä. Lentopallo-ohjaajan kurssin suoritti yhteensä seitsemän miestä.

Kiinteistöt ja kalusto. Kiinteistöt. Suurempia uudisrakennus- tai korjaustöitä ei kertomusvuoden aikana suoritettu. Pääpaloasemalla kunnostettiin pohjoispään autosuojan rasvauskuoppa ja asuintalon pesutupa korjattiin ja varustettiin pesukoneella. Herttoniemen palovartioaseman vesi- ja viemärijohtotyöt aloitettiin vuoden loppupuolella. Pääpaloaseman lukusali sisustettiin uudelleen.

Kalusto. Aikaisemmin tilatuista korkeapainepaloautoista valmistui vuoden aikana kuusi, joten koko sarja tuli valmiiksi ja liitettiin hälytysvahvuuteen. Tällöin poistettiin kuusi vanhaa loppuunkulunutta avopaloautoa, joten kaikki käytössä olleet paloautot olivat katettuja.

Ulkomaan valuutan niukkuuden vuoksi ei vuoden aikana voitu suorittaa kaikkia suunniteltuja hankintoja. Uusi Magirus-merkinen moottoriruisku, kaksi Ford-merkkistä sairaankuljetusautoa, käsisammutuskalustoa, savusuojauskalustoa, letkuja ja liittimiä sekä Dodge-Power-merkinen autonalausta uutta letkuautoa varten saatiin kuitenkin hankituksi.

Moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuveneiden lukumäärä ja jakautuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopussa selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka	A u t o j a											Ruiskuvenettä	Moottoriruiskuja
	Hyökkäysautoja	Ruiskuautoja	Pioneeriautoja	Vesisäiliöautoja	Letkuautoja	Tikapuuautoja	Letku- ja ruiskuautoja	Nokipalo-, vesivahinkosuoja- ja huoltoautoja	Sairaan- ja haavaku-letkuautoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja	Yhteensä
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Pääpaloasema	1	2	1	—	—	1	1	1	1	1	2	—	8
Munkkiniemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Pitäjänmäki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Käpylä	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Malmi	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kallio	1	1	1	—	1	1	—	—	8	2	1	—	4
Herttoniemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Varalla	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Yhteensä	12	3	2	1	2	2	1	1	9	3	5	2	19

Varsinaisia sammutusautoja oli 23, joista 17 pumpulla varustettua. Näistä seitsemän oli varustettu korkeapainesumupumpulla. Pumpulla varustetuista autoista oli kolme varustettu 2 500, viisi 2 000, yksi 1 700 ja yksi 1 000 l/min tehoisella pumpulla sekä seitsemän yhdistetyllä 1 500 l/min (8 ik) matala- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumpulla. Pumpulla varustetuista autoista oli kahdeksassa lisäksi vaahtosammutuslaitteet, joiden teho kuudessa autossa oli 1 000 l/min ja kahdessa 1 500 l/min.

Moottoriruiskuja hankittiin yksi ja poistettiin kolme, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 19. Näistä oli kaasuturbiinipumpun teho 2 250 l/min, kolme ruiskua oli 1 500, kolme 1 000, kaksi 800, yksi 700, seitsemän 600 ja kaksi 200 l/min tehoisia.

Ruiskuveneen HRV 1:n pumpun teho oli 4 000 l/min ja HRV 2:n pumppujen teho yhteensä 8 000 l/min. HRV 2:ssa oli lisäksi korkeapainepumppu sekä vaahtosammutuslaitteet.

Kaikkien pumppujen yhteinen teho oli siis 59 350 l/min.

Neljässä päivystysautossa ja neljässä paloautossa sekä ruiskuveneissä oli radiopuhelimet.

Uutta paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 2 530 m, josta 1 050 m oli 3":n ja 1 480 m 1½":n kumitettua letkua. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 3 707 m. Korkeapaineletkua hankittiin 120 m. Letkuvarasto käsitti vuoden lopussa yhteensä 31 193 m letkua, josta 16 621 m 3":n liittimellä varustettua pääjohtoa. Tämän lisäksi oli korkeapaineletkua 1 080 m.

Paloilmoituslaitteet. Palolaitoksen palolennätinverkkoon oli kytketty 271 palolennätinkaappia, joista yksityisiä 23. Automaattisia paloilmoituslaitteita, jotka oli kytketty suoraan palolaitoksen lennätinverkkoon, oli 43 paikassa. Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 630 hätäpuhelinta. Lisäksi voitiin hätäpuhelinkeskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty puhelinkeskukseen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla.

Palopostit ja vedenottopaikat. Uusia vesijohdon paloposteja valmistui 132 kpl, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 3 003. Kantakaupungissa oli seitsemän palokaivoa ja neljä 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Esikaupunkialueella oli 88 palokaivoa ja kahdeksan vesiallasta.

Sammutus-, sairaankuljetus- ja avunantotoiminta. Hälytystilasto. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna kaikkiaan 1 486 kertaa, joista 817 kertaa tulipalon takia, 58 kertaa nokipalon johdosta, 79 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 21 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavun antamista varten, 30 kertaa sammakkomiesavun antamista varten ja 334 kertaa vedenpumppauksen ym. avunantotöiden suorittamista varten. Lisäksi hälytettiin palolaitos 64 kertaa erehdyksestä, 15 kertaa hälytyslaitteissa sattuneen vian johdosta sekä 68 kertaa ilkeältäisuudesta.

Tulipalosta johtuneet hälytykset suoritettiin 688 tapauksessa puhelimitse ja 90 tapauksessa puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista. Palolennättimellä suoritettiin tulipalohälytys 38 tapauksessa ja suullisesti kerran.

Tulipalot. Tulipaloja sattui kertomusvuonna kaikkiaan 817, joista tammikuussa 66, helmikuussa 89, maaliskuussa 53, huhtikuussa 50, toukokuussa 117, kesäkuussa 96, heinäkuussa 57, elokuussa 43, syyskuussa 50, lokakuussa 70, marraskuussa 65 ja joulukuussa 61. Näistä sattui 542 klo. 6—18 ja 275 klo. 18—6 välisenä aikana.

Tulipaloista oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla, kaikkiaan 602 eli 73.7 % ja keskikokoisia 46 eli 5.6 %. Suuria tulipaloja eli sellaisia, joiden vahingot olivat huomattavat ja joiden sammuttaminen kesti pitkän ajan sekä vaati runsaasti kalustoa ja työtä, oli kolme eli 0.4 %. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan saapumista, oli 166 eli 20.3 %.

Kertomusvuonna sattuneista suurista tulipaloista mainittakoon seuraavaa:

15. 6. kl. 22.10 hälytettiin palokunta Julius Tallberg Oy:n liikehuoneistoon Aleksanterinkatu 21, jossa todennäköisesti oikosulusta oli syttynyt tuhoisa palo. Tämä oli alkanut varastokerroksessa, levinnyt puisia rakennelmia pitkin avoportaikkojen kautta myymälähuoneistoon ja sieltä edelleen toisen kerroksen konttorihuoneistoon. Sammutustöihin osallistuivat pääpaloaseman ja Kallion paloaseman sammutusyksiköt. Sammutuksessa käytettiin kaikkiaan kuutta sumusuihkua ja 2":n suihkua. Ruiskujen työaika oli yhteensä 14 t. Jälkisammutus, johon osallistuivat Käpylän paloaseman sekä Herttoniemen ja Munkkiniemen palovartioasemien sammutusyksiköt, kesti seuraavaan aamuun. Tuli-, vesi- ja savuvahinkojen kokonaismäärä nousi n. 50 milj. mk:aan;

1. 10. kl. 4.43 hälytettiin palokunta Salmisaareen, jossa eräs neljä eri varastoa sisältänyt puinen varastorakennus, suuruudeltaan 35 × 55 m, oli syttynyt palamaan todennäköisesti luvattomien yöpyijien varomattomasta tulenkäsittelystä. Palokunnan saapuessa paikalle oli tuli jo puhkaissut vesikaton ja levinnyt kaikkiin varastotiloihin. Koko rakennus ja siinä sijainneet varastot, mm. Suomen Kansallisoopperan kulissivarasto, paloivat käyttökelvottomiksi. Sammutusta vaikeutti kova tuuli, mutta tulen leviäminen viereisiin varastorakennuksiin ja lautatarhaan saatiin estetyksi. Sammutustyöhön osallistuivat pääpaloaseman sammutusyksiköt ja osa Kallion paloaseman sammutusyksiköistä. Jälkisam-

mutukseen osallistui palovartioasemien sammutusyksiköt. Jälkisammutus ja raivaustyöt jatkuivat seuraavaan iltaan. Palovahingot nousivat n. 40 milj. mk:aan;

1. 12. kl. 16.25 hälytettiin palokunta Pitäjänmäen teollisuusalueella sijaitsevalle Ovila Oy:n tehtaalle, jossa vialliset sähköjohdot olivat sytyttäneet palon. Tämä oli jo palokunnan saapuessa saanut suuren vallan 2. kerroksessa sijaitsevilla varastohuonetoilla ja ehtinyt levitä myös ullakolle. Palokunnan onnistui suurin ponnistuksin estää tulen leviäminen asuinhuoneisiin, alakerrokseen ja rakennuksen toiseen siipeen, jossa suuret puutavaravarastot sijaitsivat. Sammutustöihin osallistui pääpaloaseman, Munkkiniemen ja Pitäjänmäen palovartioasemien sammutusyksiköt, Kallion paloasemalta kaksi sammutusyksikköä, Pitäjänmäen ja Haagan vapaaehtoiset palokunnat sekä Strömberg Oy:n tehdaspalokunta. Jälkisammutus kesti seuraavaan aamuyöhön saakka. Sammutustyössä käytettiin yhteensä kahdeksaa 2":n suihkua. Ruiskujen työaika oli yhteensä 14 t. Palovahingot nousivat n. 15 milj. mk:aan.

Kertomusvuoden tulipalot jakautuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymispaikka	Syttymissy																								Yhteensä
	Viallinen tulsija tai savujohdot	Tulsijan tai savuhormin liikkuminen	Nokivaikaa	Savupöytä tulut kipinä	Tulsijasta lentänyt kipinä ym.	Kuuma tuhka tai esine	Salama	Sähkölaitteiden huolimaton käsittely	Muu sähköä aiheuttanut	Tulenarkojen nestöiden huolimaton käsittely	Tulitikkujen huolimaton käsittely	Tupakointi	Putkijohdojen sulattaminen	Muu tulen huolimaton käsittely	Räjähitys	Itsesytytys	Hitsaus	Tehdas toiminnasta aiheutunut kipinä tai kaasunvuoto ym.	Koneosien liikkuminen	Rautatie-, auto- ja höyry-laivalikenne	Lasten tulenkäsittely	Tuho- ja murhapoltto	Tuntematon		
Asuinhuone	9	1	—	—	6	—	—	16	11	2	1	19	2	9	2	—	9	—	—	—	—	3	—	3	93
Asuinrakennus	—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	3	—	—	2	—	—	—	—	1	1	5	18
Auto, moottoripyörä	—	—	—	—	—	—	—	—	40	8	—	10	—	1	—	9	1	—	—	2	—	—	3	74	
Autotalli	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	1	7	
Eteinen	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
Hiilivarasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	5	
Hissi + moottori	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto	—	4	—	—	1	—	—	—	3	1	—	4	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	19	
Kaatopaikka	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	3	1	9	—	—	—	—	2	—	10	28	
Katto	—	—	1	—	—	—	—	1	4	—	—	1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6	
Kellari	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4	—	3	2	5	—	—	2	—	—	—	1	5	3	27	
Keittiö, keittokomero	—	3	—	—	5	2	3	1	—	—	—	4	—	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	25	
Kioski, putka	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	13	
Laiva, moottorivene	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	6	—	—	—	1	—	2	14	
Liikehuone	1	—	—	—	—	—	—	1	4	1	—	1	2	3	1	—	1	—	—	—	—	—	3	18	
Metsä	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	4	7	
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Neonvalomainos	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Nurmikko, maasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	—	19	—	—	—	—	—	36	26	20	111		
Pannuhuone	2	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	13	
Parakki	2	5	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	13	
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
Rakennustyömaa	5	14	1	—	11	1	—	—	2	2	—	1	—	16	—	2	11	—	—	1	1	—	1	69	
Rautatievaunu	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	8	
Roskakuiilu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	7	
Roskalaatikko	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	2	1	—	—	—	5	—	2	26	
Sauna	—	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
Silta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3	
Sähköpöytä	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
Tehdaslaitos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	1	—	20	4	—	—	—	1	1	33	
Tervapata	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
Työhuone	2	6	—	—	4	1	—	1	5	5	—	7	—	6	9	4	9	—	—	—	—	—	2	61	
Ullakko	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	
Vaja tai ulkorakennus	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	3	—	1	2	—	—	—	8	—	5	26	
Varasto	—	1	—	—	—	—	—	—	3	1	—	3	1	5	1	1	1	—	—	1	—	3	10	32	
Yhteensä	24	59	3	2	33	22	1	22	113	21	4	85	9	96	19	36	52	20	4	44	51	12	85	817	

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 3 257 840 149 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 14 551 429 340 mk eli yhteensä 17 809 269 489 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 125 370 674 mk:aan ja kiinteistön osalta 61 271 910 mk:aan eli yhteensä 186 642 584 mk:aan, joka oli 1.0 % uhatun omaisuuden arvosta. Tähän korkeaan prosenttilukuun ja siihen, että irtaimistovahingot olivat kertomusvuonna suuremmat kuin kiinteistövahingot, vaikutti Oy. Julius Tallberg Ab:n myymälän tulipalo, jossa irtainta omaisuutta tuhoutui poikkeuksellisen paljon.

Palovahingon korvausprosentit v. 1947—1955 olivat seuraavat:

1947	0.9	1950	0.7	1953	0.4
1948	1.1	1951	0.7	1954	0.6
1949	0.7	1952	1.6	1955	0.5

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 10 ihmistä, tuhoutui 11 rakennusta kokonaan ja 30 rakennusta osittain sekä 0.7 ha metsää.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 464 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- tai kaasuvaaran takia 79 kertaa ja happikojeita lainattiin 21 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumppausta, annettiin muuta apua tai lainattiin kalustoa 334 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 30 kertaa, jolloin 14 tapauksessa oli kysymyksessä hukkuvan pelastaminen tai hukkuneen etsiminen ja kolme kertaa uponneiden kalusteiden etsiminen. 13 tapauksessa ei hälytys aiheuttanut toimintaa.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 13 270 kertaa, joista 10 348 sairaiden ja 2 922 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1955 olivat 13 468, 10 911 ja 2 557. Kuljetusten lukumäärä väheni siis 198:lla mutta ajojen lukumäärä päivää kohden oli sama, n. 36.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	916	205	1 121
Helmikuu	938	206	1 144
Maaliskuu	1 003	221	1 224
Huhtikuu	1 102	231	1 333
Toukokuu	715	228	943
Kesäkuu	800	246	1 046
Heinäkuu	770	235	1 005
Elokuu	761	259	1 020
Syyskuu	879	264	1 143
Lokakuu	835	273	1 108
Marraskuu	848	280	1 128
Joulukuu	781	274	1 055
Yhteensä	10 348	2 922	13 270

Kuljetusmatkojen pituus oli 174 777 km. Kuljetuksista kerääntyi tulona yhteensä 4 740 077 mk (5 181 371 mk v. 1955).

Turvavartiointi. Teattereissa yms. huoneistoissa vartioitiin näytäntöjen aikana yhteensä 859 kertaa seuraavasti: Kansallisteatterissa, sekä suurella että pienellä näyttämöllä, yksi mies 39 kertaa ja kaksi miestä 301 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa yksi mies 347 kertaa ja Kansallisopperassa kaksi miestä 172 kertaa. Tämän lisäksi huolehti Helsingin VPK turvavartiointista eräissä muissa teattereissa.

Palolaitos huolehti myös messujen ja näyttelyjen sekä Eläintarhan ajojen ym. kilpailujen ja tilaisuuksien turvavartiointista.

Palonehkäisy ja nuohous

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa oli viikottain mukana palopäällikkö tai palotarkastaja, minkä ohessa erikoistapauksissa palolaitoksen puolesta toimitettiin rakennuspiirustusten seikkaperäinen ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palolaitoksen edustaja mukana. Lisäksi suoritettiin tarkastuksia uudisrakennustyömailla.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus suoritettiin kantakaupunkialueella 9. 1.—17. 5., saarilla ja ranta-alueen kesähuvila-alueella 25. 6.—19. 7. sekä esikaupunkialueella 17. 9.—5. 12. välisinä aikoina. Tarkastusten johdosta annettiin kaikkiaan 552 korjausmääräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin kolmesta palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille ja neljästä laiminlyönnistä poliisiviranomaisille syytteen nostoa varten.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin maistraatille 62, kauppa- ja teollisuusministeriölle 5, kaasulaitokselle 121 ja muille viranomaisille 44.

Tämän lisäksi suoritettiin 947 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Palomestarit suorittivat myös asianomaisissa palopiireissään järjestystarkastuksia, jolloin elokuvateatterit tarkastettiin kerran kuukaudessa sekä suoritettiin tarkastuksia palonaroissa kohteissa.

Päällystö ja alipäällystö piti sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä asioista.

Nuohous. Kaupungin alue oli jaettu 21 nuohouspiiriin, joissa jokaisessa oli piirinuohooja, etumies ja tarpeellinen määrä nuohoojia. Nuohoojien lukumäärä oli vuoden lopussa 85. Palolautakunta hyväksyi XIII nuohouspiirin etumieheksi nuohoojakisälli Veikko Sikasen ja XVIII nuohouspiirin etumieheksi nuohoojakisälli Osmo Issakaisen.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa nuohouspiirissä 12 kertaa, jolloin 13 803 kiinteistössä nuohottiin 50 928 keittiöliettä tai siihen verrattavaa tulisijaa, 7 621 pesutuvan tulisijaa, 4 807 saunanuunia, 227 leipomonuunia, 42 173 lämmitysuunia ja 8 047 keskuslämmityslaitosta.

Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiirissään yleiseen palotarkastukseen, johon kuului yhteensä 375 tarkastuspäivää eli keskimäärin 18 päivää piiriä kohti. Piirinuohoojat suorittivat lisäksi piireissään 1 428 muuta tarkastusta sekä osallistuivat nokipalopäiväsytykseen pääpaloasemalla, vuorokauden kukin vuorollaan.

Palopäällikkö tai palotarkastaja tarkasti jokaisen piirin nuohoustyökirjan kerran kuukaudessa.

Nuohoustaksa korotettiin kertomusvuoden alusta lukien.

Nokipalojen lukumäärä viimeisenä kymmenvuotiskautena on ollut seuraava:

1947		115	1949		87	1951		65	1953		51	1955		40
1948		94	1950		71	1952		69	1954		48	1956		58

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot ylittivät v:n 1955 menot noin 21 milj. mk:lla, mikä johtui palkkojen korotuksista sekä sammutushenkilökunnan sunnuntaityön korvaamisperusteen muuttumisesta.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määrärahat yhteensä, mk	Lisämäärä- rahat, mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Palkkiot	567 000	—	491 200	+ 75 800
Vakinaiset viranhaltijat	130 693 620	27 766 000	156 014 400	+ 2 445 220
Tilapäiset viranhaltijat	300 000	—	339 000	— 39 000
Viranhaltijain vuosilomakustan- nukset	7 421 740	600 000	7 947 296	+ 74 444
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	19 850 000	5 800 000	33 996 453	— 8 346 453
Muut palkkamenot	9 600 000	—	10 490 702	— 890 702

Menoerä	Talousarvion määrärahat yhteensä, mk	Lisämäärä- rahat, mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Vuokra	7 561 830	25 590	7 587 420	— 30
Lämpö	7 118 700	—	7 604 627	— 485 927
Valaistus	2 328 080	—	1 934 862	+ 393 218
Siivoaminen	200 000	—	192 862	+ 7 878
Vedenkulutus	510 000	—	412 369	+ 97 631
Puhtaanapito	435 300	—	455 650	— 20 350
Kaluston hankinta	17 434 120	—	17 234 422	+ 199 698
Kaluston kunnossapito	5 900 000	—	5 878 485	+ 21 515
Painatus ja sidonta	200 000	—	149 423	+ 50 577
Tarverahat	2 349 400	50 000	1 115 024	+ 1 284 376
Vaatteiden pesu	504 000	—	504 000	—
Lääkintähuolto	200 000	—	192 613	+ 7 387
Yleisten laitteiden kunnossapito ...	150 000	—	147 554	+ 2 446
Autojen käyttö	3 956 500	—	3 794 055	+ 162 445
Vakuutusmaksut	250 000	—	249 851	+ 149
Yhteensä	217 530 290	34 241 590	256 731 558	— 4 959 678

Talousarvion ulkopuolella olevasta kaluston hankintaan varatusta siirtomäärärahasta, jota vuoden alussa oli 2 530 000 mk, käytettiin 760 000 mk.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 800 000 mk, Suomen Palo-suojeluyhdistykselle 267 360 mk, esikaupunkialueiden vapaaehtoisille palokunnille 5 000 000 mk ja Vakinaisten Palomiesten Osuusruokalalle 250 000 mk eli avustuksia yhteensä 6 317 360 mk.

Tulot pysyivät v:een 1955 verrattuina samansuuruisina. Sairaankuljetuksista kertyi 4 740 077 mk, luontoisetukorvauksista 2 305 683 mk, sekalaisia tuloja, joihin sisältyi myös tulot avunannoista, oli 3 116 518 mk eli yhteensä 10 162 278 mk.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 465 780 mk ja tuloja kertyi 596 918 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin tuloista 20 % eli 120 000 mk pääomaan, mikä vuoden lopulla nousi 1 670 000 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopussa 34 138 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston korkotulot olivat 4 851 mk. Pääoma nousi vuoden lopussa 122 000 mk:aan ja käyttämättömiä varoja oli 29 351 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi 17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 393 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua 5, paloautoja kiintopumppuineen 15, kuorma-autoja 4, moottoriruiskuja 21, vesisäiliöitä 20, joiden yhteinen tilavuus oli 28 900 l, 3":n letkua 5 307, 2":n letkua 4 558 m ja 1½":n letkua 1 020 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta.

Vapaaehtoisten palokuntien toiminta ilmenee seuraavasta:

Varapalokunta	Hälytysten luku		Yhteensä
	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulko- puolella	
Helsingin	2	—	2
Degerön	16	—	16
Haagan	63	—	63
Karjalaisten	1	—	1
Kaarelan	1	2	3
Lauttasaaren	17	—	17
Malmin	33	—	33
Marjaniemen	6	—	6

Varapalokunta	Hälytysten luku		Yhteensä
	Kaupunki- alueella	Kaupunki alueen ulko- puolella	
Munkkiniemen	22	—	22
Oulunkylän	32	—	32
Pakinkylän	4	—	4
Pitäjänmäen	20	—	20
Puistolan	35	1	36
Pukinmäen	25	—	25
Tapanilan	20	—	20
Vanhan Käpylän	6	—	6
Vartiokylän-Mellunkylän	6	—	6
	Yhteensä 309	3	312